

MAASEUTUPOLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ

YRITTÄJYYDEN TEEMARYHMÄ

Rural Business Working Group

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

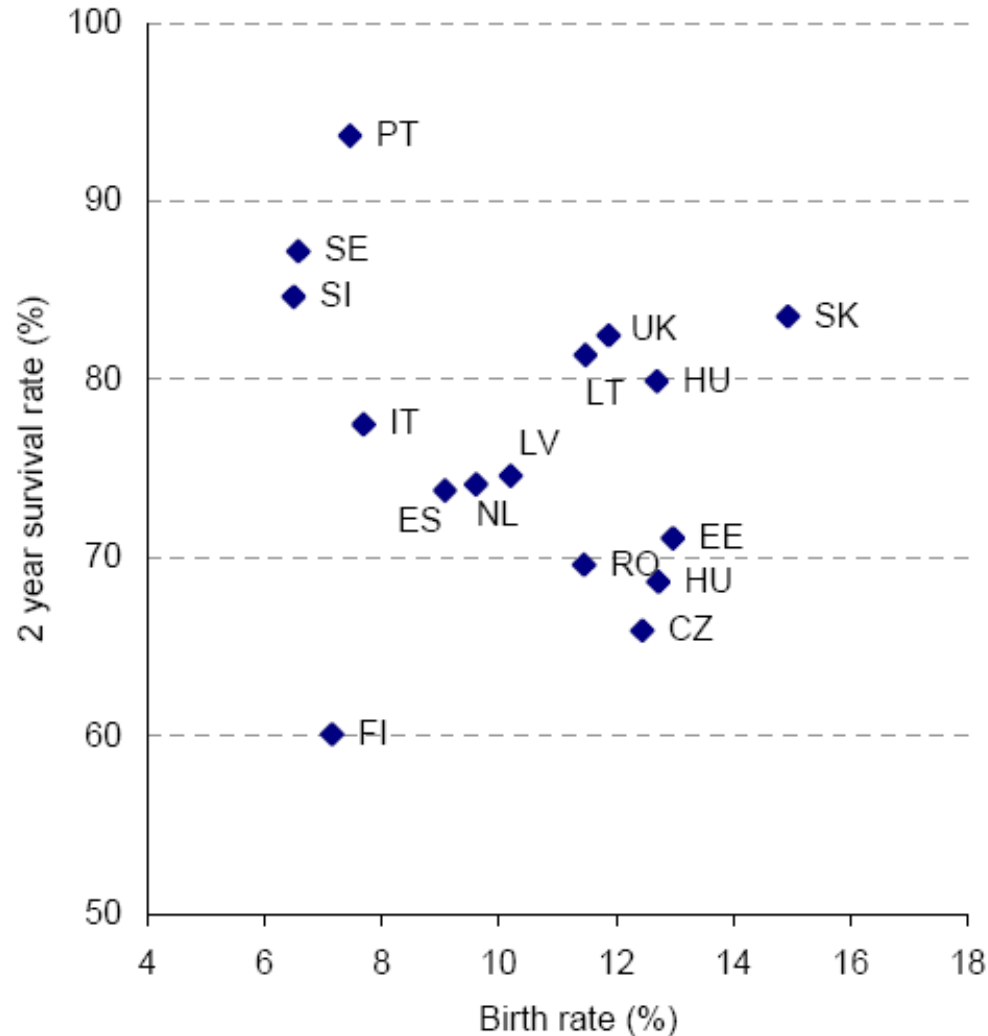
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

Heikki Pietarinen
teemaryhmän sihteeri

Suomen kansallinen haaste: Yrittäjyyden edistäminen

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

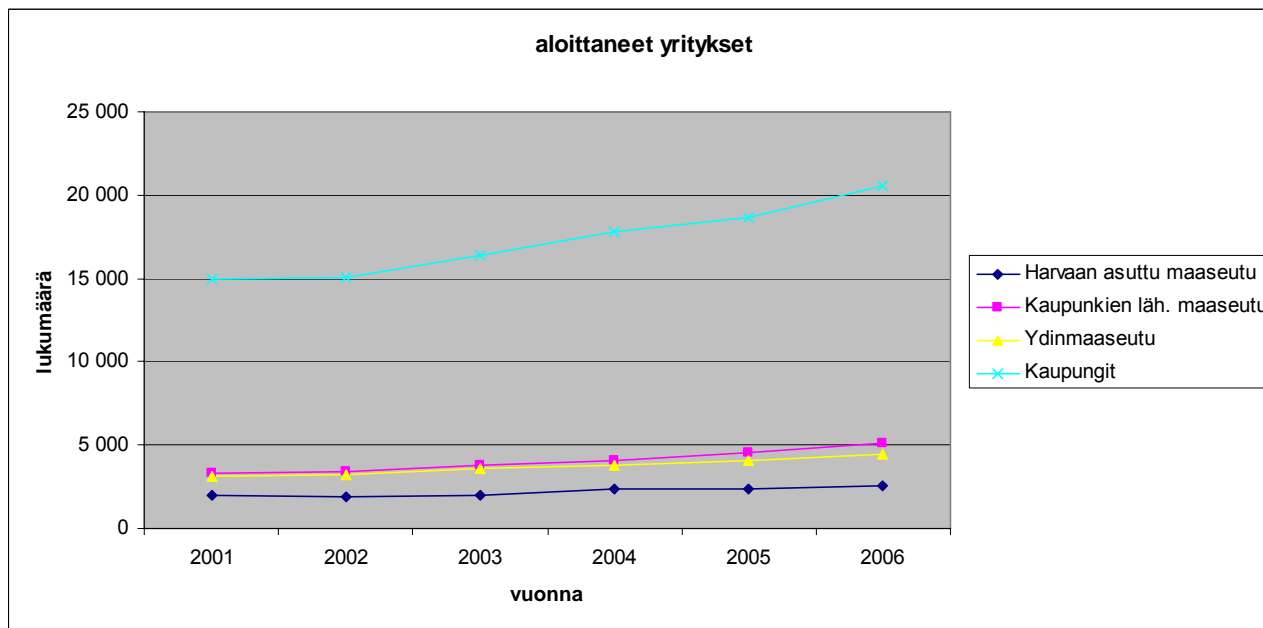

Yritysten syntymisen suhde olemassa olevaan yrityskantaan sekä eloonjäämisen prosentiosuudet suhteessa perustettuihin yrityksiin.

(Lähde: Eurostat 2005)

Aloittaneet yritykset maaseudun kolmijaon mukaan

(Lähde: Tilastokeskus 2008)

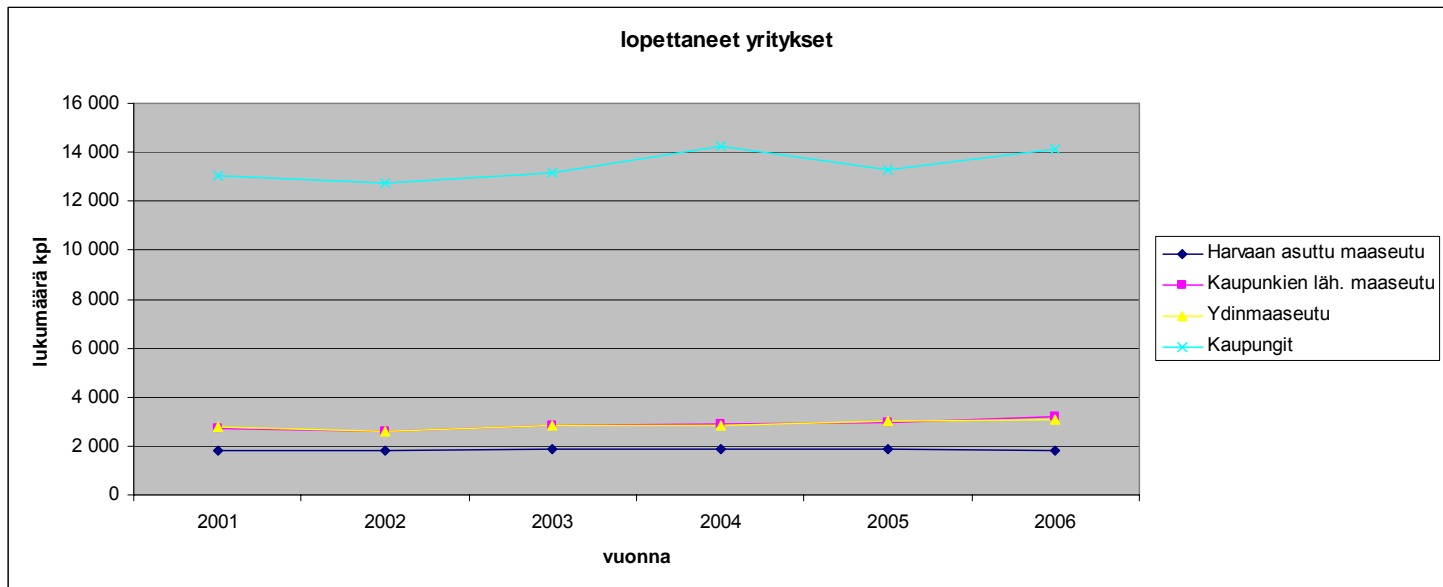

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
Harvaan asuttu maaseutu	1 984	1 922	2 003	2 326	2 375	2 556
Kaupunkien läh. maaseutu	3 281	3 385	3 751	4 054	4 544	5 139
Ydinmaaseutu	3 167	3 266	3 640	3 804	4 058	4 423
Kaupungit	14 927	15 082	16 397	17 779	18 699	20 548
Yhteensä	23 359	23 655	25 791	27 963	29 676	32 666

Lopettaneet yritykset maaseudun kolmijaon mukaan (Lähde: Tilastokeskus 2008)

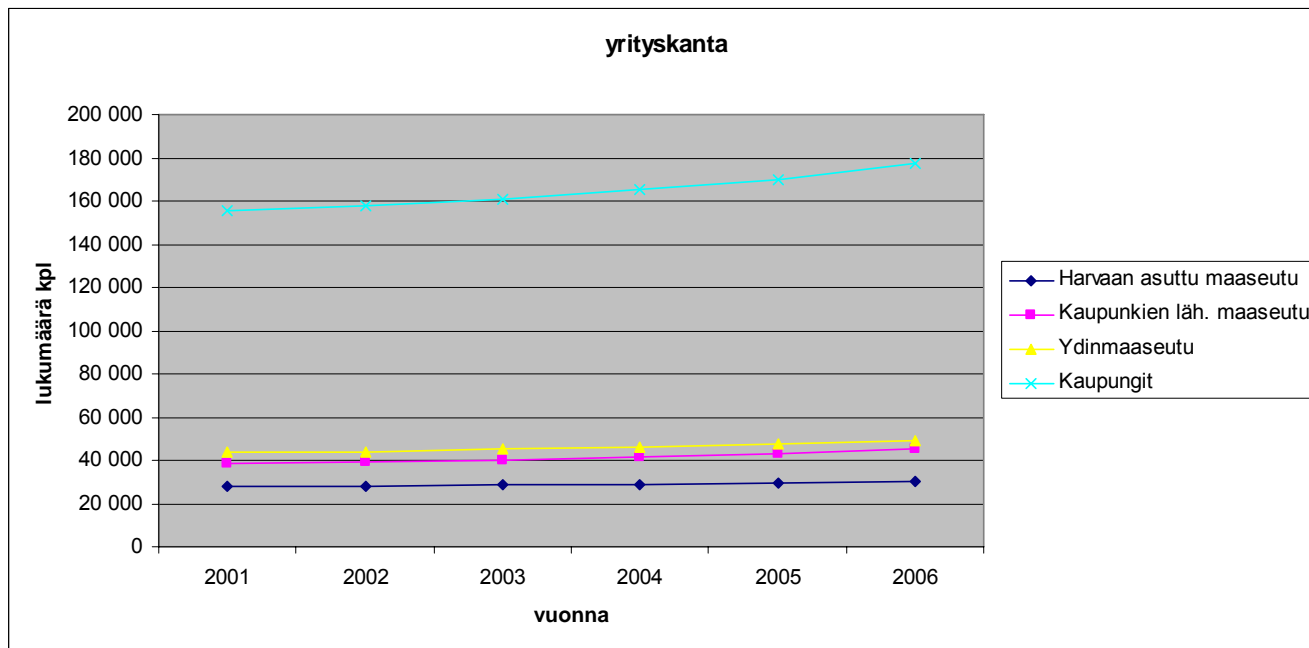

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
Harvaan asuttu maaseutu	1 828	1 838	1 860	1 865	1 869	1 837
Kaupunkien läh. maaseutu	2 713	2 616	2 813	2 917	2 980	3 205
Ydinmaaseutu	2 785	2 606	2 814	2 865	2 995	3 074
Kaupungit	13 038	12 750	13 165	14 220	13 298	14 122
Yhteensä	20 364	19 810	20 652	21 867	21 142	22 238

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

Yrityskanta maaseudun kolmijaon mukaan

(Lähde: Tilastokeskus 2008)

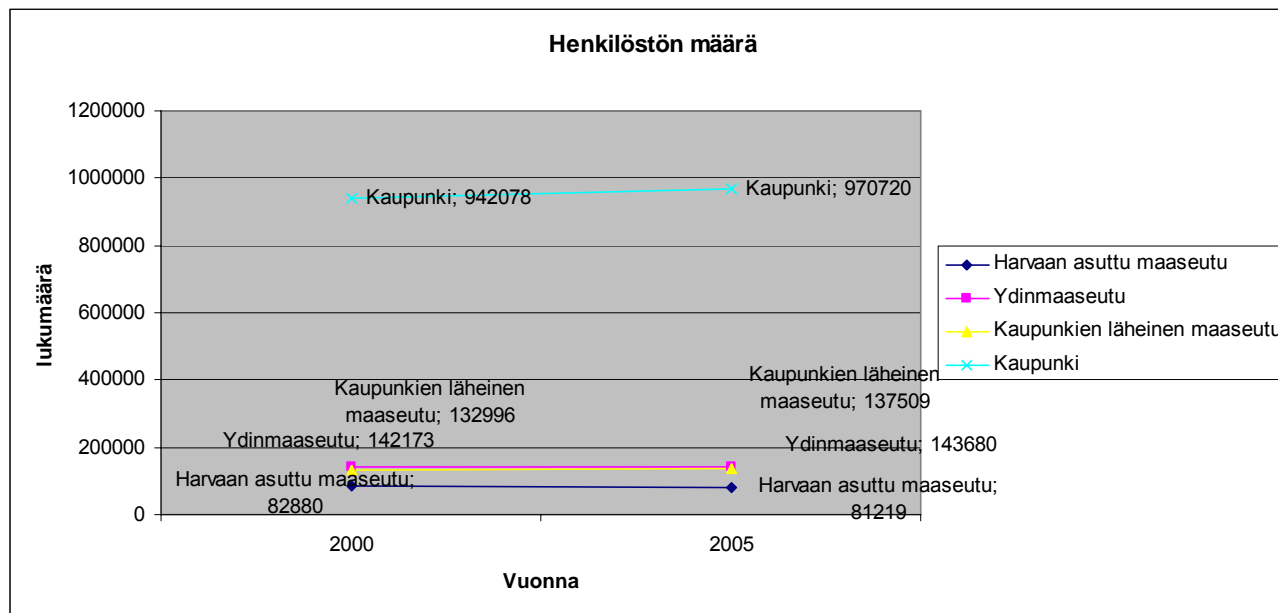

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
Harvaan asuttu maaseutu	28 181	28 281	28 485	28 952	29 478	30 146
Kaupunkien läh. maaseutu	38 341	39 059	40 250	41 555	43 162	45 290
Ydinmaaseutu	43 596	44 123	45 183	46 186	47 405	48 807
Kaupungit	155 540	157 497	161 034	165 562	170 128	177 209
Yhteensä	265 658	268 960	274 952	282 255	290 173	301 452

Henkilöstömäärän kehitys yrityksissä maaseudun kolmijaon mukaan

(Lähde: Tilastokeskus 2008)

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

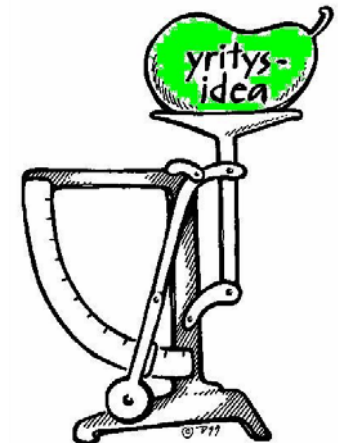
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

	<u>2000</u>	<u>2005</u>
Harvaan asuttu maaseutu	82880	81219
Ydinmaaseutu	142173	143680
Kaupunkien läheinen maaseutu	132996	137509
Kaupunki	942078	970720
Yhteensä	1300127	1333128

...Tilastot kertovat MENNEISYYDESTÄ

Mutta:

- --- miltä näyttää
TULEVAISUUS?
- --- mihin kannattaisi
keskittyä
menestyäkseen?

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

Toimintaympäristön nopea muutos → Tietoisuuden tarve

Ennakoinnin ongelmallisuus. Riski ⇔ Mahdollisuus! Yrittäjä näkee muutoksissa mahdollisuuden. Muuttuuko yrittäjyys?

- Globalisaatio–lokalisaatio: uudet liiketoimintatavat, liiketoimintaosaaminen. → Kansainvälinen liiketoiminta, paikalliskulttuurien arvostus.
- Energian hinnan nousu: uusia mahdollisuuksia yrittäjyydelle. → energiaan liittyvä yritystoiminta
- Elintarvikkeiden hinnan nousu ja kasvava kysyntä → elintarviketuotanto
- Ilmastokysymykset ja ympäristöarvot → uudet toimintatavat liiketoiminnassa. Ympäristöyrittäjyys.
- Väestön ikääntyminen → asiakaskunnan muutos, yrittäjäkunnan muutos, työvoimapula
- Haasteena tuottavuuden nostaminen
- Teknologian kehittäminen ja hyödyntäminen
- Monikulttuurisuuden lisääntyminen → omat kulttuurimme muuttuvat, vieraskulttuurit lisääntyvät
- Kansantalouksien painotukset muuttuvat. Minne teollisuus milloinkin siirtyy? Esimerkkejä: kaivosteollisuuden nousu. Kuluttajakysyntään perustuvan teollisuuden siirtyminen lähelle markkinoita.
- Kansainväliset katastrofit → ? → Ratkaisuja perustarpeisiin.

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

Maaseudun yrittäjyyden kasvualat?

- Olemassa olevien alojen tehokkuuden nostaminen ja uusien toimintatapojen kehittäminen: metsäala, matkailu, metalli jne.
- Uusnousijat: elintarvikeala, hevosala, kaivosteollisuus ja sen palvelutuotanto, jne.
- Kokonaan uusien yrittäjyyden alojen tunnistaminen ja edistäminen: viherala, sosiaali- ja terveysala jne.
- Toimialarajat ylittävä ja niitä yhdistävä yritystoiminnan edistäminen mahdollistaa tunnettujen yrittäjyyden alojen lisäksi hiljaisten signaalien toteuttamisen

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

Maaseudun yrittäjyyden edistämisen tavoitteet

- 1) Uusyrityksperustannan määrien nostaminen.
- 2) Uusien yritysten eloonjäämisen parantaminen.
- 3) Yritysten toimialakohtainen kehittäminen on välttämätöntä kilpailukyvyn lisäämiseksi ja tuottavuuden nostamiseksi.
- 4) Toimialarajat ylittävä ja toimialoja yhdistävä kehittäminen parantaa maaseudun kaikkien elinkeinojen mahdollisuuksia.
- 5) Kullekin maaseututyypille tarvitaan omanlaisensa toimintatapa: harvaan asutut maaseutualueet, ydinmaaseutu, kaupunkien läheinen maaseutu (maaseudun kolmijako).

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

Yrittäjyyden teemaryhmän linjaukset toimenpiteiksi

1. Tulevaisuuden mahdollisuuksien näkeminen ja niihin tarttuminen
2. Osaaminen
3. Uudet toimintatavat
4. Public-Private-Partnership: julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

1. Tulevaisuuden mahdollisuuksien näkeminen ja niihin tarttuminen

- Tulevaisuustyöpaja/ klubitoiminnan käynnistäminen jokaisella seutukunnalla yrittäjyyden toimintaympäristön nopean muutoksen havaitsemiseksi, hallitsemiseksi ja mahdollisuuksien näkemiseksi. (KOKO, TEM, YTR)
- Edellyttää tukitoimina mm. tietotuotantoa (tutkimus, soveltaminen, tulkinta, raporttituotantoa) sekä työpajaprosessien systemaattista ohjaamista. (YTR)
- Maaseutubarometrin tuottaminen ennakointityökaluksi. Perustetaan työryhmä tiedon tuotannon tueksi ja ohjaamiseksi. (MMM, YTR)
- Maallemuuton edistäminen. (YTR)
- Valtakunnallisten seminaarien ja tapahtumien järjestäminen, teemana maaseudun yrittäjyyden mahdollisuudet. (MMM, TEM, YTR)

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

2. Osaaminen

Yrittäjyysosaamisen nostaminen

- Yritysneuvontajärjestelmään satsaaminen ja rahoitusvarmuuden turvaaminen maan kattavalle uusyrittäjyyden neuvonnalle. Nykyinen epävarmuus ja projektikeskeisyys vaarantavat pitkäjänteisen kehittämisen laadun nostamisen.
- Yrityssetin kansallinen rahoitus. Yrittäjä ostaa sitä neuvontaa mitä tarvitsee. (TEM, MMM, Kuntaliitto)
- Yritysneuvojan erikoisammattitutkinnon toteuttaminen, sisältöön maaseutuyrittäjyyden neuvonnan moduuli (OPM, OPH, TEM, YTR)
- Yrityksen johtaminen, laatuosaaminen. Kilpailukyvyyn nostaminen.
- Liiketoimintaosaamisen nostaminen koulutuksen ja yritysneuvonnan avulla (OPH, YTR)
- Yritystuki- ja muun yritysrahoituksen toimivuuden selvittäminen (TEM, MMM, YTR)
- Houkutteet koulutusjärjestelmän uusiutumiseksi yrittäjyysintegroituiksi koulutustuotteiksi (OPM, OPH)

Osaavan työvoiman riittävyyden turvaaminen

- Maahanmuuttajien kotoutus ja integrointi suomalaiseen maaseutuyhteiskuntaan. Maahanmuuttajayrittäjyyden edistäminen maaseudulla. Työperäisen maahanmuuton parhaiden käytäntöjen levittäminen. (MMM, TEM, YTR)
- Maaseutuasumisen edistäminen. (YM, YTR)
- Työiän pidentämisen menetelmien kehittäminen. Roolimallien esillenostaminen, rohkaiseminen.
- Moniammatillisuuden ja moniosaamisen tukeminen ja kouluttaminen, neuvonta
- Vajaakuntoisten saaminen työelämään (asennekampanjat, roolitukset)
- Työmentorointimallien kehittäminen nuorten ikäluokkaan, syrjäytymisen ehkäisyyn ja teoreettisuuntautuneen koulutuksen vastapainoksi ja täydennykseksi (OPH)
- Kausityövoiman tehokkaampi hyödyntäminen ympärivuotiseksi työvoimaksi. Vierastyövoiman tarveharkinnan menetelmien muuttaminen.
- Työmenetelmien kehittäminen.
- Yrittäjien työterveys ja –hyvinvointipalveluiden systematisointi ja kampanjointi
- Esteiden poistaminen työajan joustoilta
- Loma-ajan jaksotus niille kausille jolloin on hiljaista
- Tiedotuskampanjat. Vaikuttaminen työvoimaan ja työnantajiin. Vaikuttaminen maaseutuyhteisöihin.

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

3. Uudet toimintatavat

- Teknologiakehityksen hyödyntäminen ja edistäminen, paikkatietotekniikka, mobiilit toimintatavat ja –teknologia, yms (Ministeriöt, Tekes, YTR)
- Tuottavuuden nostaminen muun muassa yritysverkostojen avulla, pienyrittäjyyttä suosien (tutkimuslaitokset, OPH, yritysneuvontaorganisaatiot)
- Sektorikohtaiset (toimialat) erityistarpeet huomioitava (tutkimuslaitokset, OPH, yritysneuvontaorganisaatiot)
- Parhaiden käytäntöjen levittäminen erityisesti sos.terveysalalla, konealalla, bioenergiassa, elintarvikealalla, jne (YTR)
- Asenteisiin vaikuttaminen vaikka onkin vaikea laji. Tiedotuskampanjat. Vaikuttaminen työvoimaan ja työnantajiin. (TEM, MMM, YTR)

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

4. Public-Private-Partnership: julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö

PPP-malli sopii monen alan yrittäjyyden edistämiseen: esim. sosiaali- ja terveysala, elintarvikeala, tekniset palvelut, vapaa-ajan palvelut, sivistys, jne.

Toimenpiteet:

- Sopimusmallien kehittäminen
- Kilpailutusosaamisen nostaminen julkishallinnossa
- Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen, kehittäminen, levittäminen
- Esteiden tunnistaminen ja poistaminen
- Aktivoidaan julkissektoria organisoimaan yksityisen sektorin hankintoja
- Aktivoidaan yrityksiä tarjoamaan yhteistyöllä palveluja julkiselle sektorille

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

Teemaryhmän kokoonpano 2008

Puheenjohtaja:

- Yrittäjä *Olavi Lindstedt*, Meritalo Oy

Jäsenet:

- Ylitarkastaja *Kari Alanko*, TEM, (Työllisyys- ja yrittäjäyysosasto, Yrittäjyyden kehittäminen ja yritystuet –ryhmä)
- Yrittäjä *Terttu Blomberg*, Alina Hoivatiimi Oy
- Tuoteryhmäpäällikkö *Hannu Heikkilä*, ProAgria Maaseutukeskusten Liitto ry
- Toimitusjohtaja *Asko Aro-Heinilä*, Rauman Seudun Kehitys Oy
- Erityisasiantuntija *Jarkko Huovinen*, Suomen Kuntaliitto ry
- Ylitarkastaja *Natalia Härkin*, TEM (Työllisyys- ja yrittäjäyysosasto)
- Kehityspäällikkö *Tarja Jutila*, Maa- ja kotitalousnaisten keskus ry
- Yrittäjä *Timo Kaihila*, Ipanema Bros Oy, Puusepänliike Kaihila
- Ylitarkastaja *Juuso Kalliokoski*, Maa- ja metsätalousministeriö
- Ylitarkastaja *Anne Kuoppala*, TEM (Työllisyys- ja yrittäjäyysosasto, Työvoima- ja yrityspalvelut)
- Toimitusjohtaja *Katri Kranni*, Vilmankämmen Oy
- Ylitarkastaja *Reijo Martikainen*, Maaseutuvirasto
- Toimitusjohtaja *Matti Peltola*, Koneyrittäjien liitto ry
- Johtaja *Juha Ruippo*, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry
- Opetusneuvos *Susanna Tauriainen*, Opetushallitus
- Suunnittelija *Heidi Valtari*, Turun yliopisto

Sihteeri:

- Kehittämispäällikkö *Heikki Pietarinen*, Suomen Jobs and Society ry/ Suomen Uusyrityskeskukset

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

Saavutukset 2007-2008

Hankesuunnitelmat ja esitykset

- MULTI-IMAGE: Monikulttuurisen yrittäjyyden edistämisen parhaiden käytäntöjen vertailu ja edistäminen (Interreg IVC-ohjelma, 7 maata, 12 partneria)
- Steps to Eldorado, 65+ senioreiden parhaat palvelukäytännöt (Leonardo da Vinci-ohjelma)
- Maahanmuuttajat suomalaisen yrittäjyyden lisäarvona (valtakunnallinen ESR-hanke-esitys)
- Yritysneuvojan erikoisammattitutkinto (OPM)

Seminaari

Valtakunnallinen maaseutuyrittäjyyden seminaari
Jyväskylässä 28.-29.1.2008, osallistujia n. 340

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

Toimintasuunnitelma 2008-2009

Ohjelma-asiakirjan hyödyntäminen, toimenpiteiden käynnistäminen

Parhaiden liiketoiminta- ja yrittäjyysuhankekäytäntöjen kokoaminen, tiedottaminen ja levittäminen

- oman tietopankin kokoaminen (kehittämishankkeet, yritys-caset, tutkimukset)
- alueellinen, kansallinen ja kansainvälinen ulottuvuus
- yhteistyö Maaseutuverkostoyksikön kanssa

Valtakunnallisten ja alueellisten yrittäjyyden edistämishankkeiden valmistelu ja käynnistäminen

- tutkimus- ja kehittämishankkeet
- maakunnalliset yrittäjyysuhankekäytännöt: yhteistyö muun muassa Masva-hankkeiden kanssa
- Valtakunnallinen yrittäjyyden seminaari, **Hämeenlinna: 2.-3.10.2008**
- Alueelliset tilaisuudet, yhteistyö Maaseutuverkostoyksikön kanssa

Yrittäjyyden **tiedotuskampanjan** valmistelu ja toteutus yhdessä muiden toimijoiden kanssa

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

Teemaryhmän tehtävät itsearvioinnin näkökulmasta

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

YRITTÄJYYDEN TEEMARYHMÄN TARKOITUS

- Teemaryhmän tarkoituksena on lisätä liiketoimintamahdollisuuksia maaseudulla, edistää ihmisten kykyä tarttua niihin ja poistaa esteitä liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämisessä.
- Teemaryhmän tarkoituksena on parantaa julkisen kehittämisrahoituksen vaikuttavuutta. Teemaryhmä verkostoi kehittäjiä ja lisää yhteistyötä eri kehittäjätahojen välillä.
- Teemaryhmä ehdottaa uusia keinoja nykyisen maaseudun yritystoiminnan vahvistamiseksi ja kehittämistoimenpiteiden kokoamiseksi.
- Teemaryhmän ensimmäinen toimikausi on 13.2.2007 - 31.12.2009. Teemaryhmän rahoituksen ovat järjestäneet Maa- ja metsätalousministeriö sekä Suomen Jobs and Society ry/Suomen Uusyrityskeskukset.

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

TEEMARYHMÄN TEHTÄVÄT

- ✓ tuottaa ja levittää maaseudun yrittäjyyttä uudistavia ja uusia elinkeinoaloja synnyttäviä toimintamalleja ja erityisesti etsiä keinoja yritysten välisen yhteistyön ja aitojen yritysverkostojen aikaansaamiseen,
- ✓ edistää yhteistyötä ja vähentää päällekkäisyyttä kun suunnitellaan ja toteutetaan yrittäjyyttä edistäviä hankkeita ja toimenpiteitä,
- ✓ toimia aluehankkeiden yhdyssiteenä ja keskinäisenä tiedonvälittäjänä,
- ✓ kannustaa maaseudulle soveltuvan yrittämisen ja yrittäjyyden tutkimista sekä edistää tutkimustulosten levittämistä käytännön kehittämistyöhön,

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

TEHTÄVÄT

- ✓ etsiä keinoja maaseudun yritystoimintaa palvelevan osaamisen parantamiseksi ja osaavan työvoiman riittävyuden turvaamiseksi mm. selvittämällä valmiuksia ulkomaalaisen työvoiman käyttämiseksi,
- ✓ seurata Yritys-Suomi-palvelujärjestelmän kehittämistyötä sekä muiden yrittäjyyttä edistävien tai yrityspalveluita tarjoavien järjestelmien kehittämistä,
- ✓ laatia maaseudun yritystoiminnan uudenlaisen kehittämisen poikkihallinnollinen ohjelma sekä toteuttaa se tutkimus- ja kehittämishankkeiden ja valtakunnallisten rahoituskanavien avulla,
- ✓ tehdä aloitteita ja esityksiä, varsinkin teemoista jotka liittyvät yritystoiminnan sijaintiin ja saavutettavuuteen, kilpailua haittaavien tekijöiden vähentämiseen, sekä maaseutualueiden yrittäjyyden toimintaedellytysten parantamiseen.

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

YRITTÄJYYDEN TEEMARYHMÄ

Yhteystiedot:

Heikki Pietarinen
kehittämispäällikkö

heikki.pietarinen@uusyrityskeskus.fi
GSM +358 500 285 902

www.uusyrityskeskus.fi

SUOMEN JOBS AND SOCIETY RY
SUOMEN UUSYRITYSKESKUKSET
Mikonkatu 17A, 00100 HELSINKI

MAASEUTU POLITIIKAN
YHTEISTYÖRYHMÄ
YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ

YRITTÄJYYDEN
TEEMARYHMÄ
RURAL BUSINESS WORKING GROUP

 mmm.fi
MAA- JA METSÄTALOUSHMINISTERIÖ

 Laadukasta neuvontaa
Uusyrityskeskukset
Suomi